

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (dziewiąta izba)

z dnia 30 kwietnia 2014 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Dyrektywa 2005/36/WE — Artykuły 21 i 49 — Uznawanie kwalifikacji zawodowych — Dostęp do zawodu architekta — Zwolnienie z praktyki zawodowej

W sprawie C-365/13

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Conseil d'État (Belgia) postanowieniem z dnia 20 czerwca 2013 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 1 lipca 2013 r., w postępowaniu:

Ordre des architectes

przeciwko

État belge,

TRYBUNAŁ (dziewiąta izba),

w składzie: M. Safjan, prezes izby, J. Malenovský i K. Jürimäe (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając procedurę pisemną,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Ordre des architectes przez adwokata J. van Yperselego,
- w imieniu rządu belgijskiego przez M. Jacobs oraz L. Van den Broeck, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu estońskiego przez N. Grünberg, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu hiszpańskiego przez M. Garcíę-Valdecasas Dorrego, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu francuskiego przez D. Colasa oraz F. Gloaguen, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: francuski.

— w imieniu Komisji Europejskiej przez J. Hottiaux oraz H. Støvlbæka, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 21 i 49 dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.U. L 255, s. 22; sprostowanie Dz.U. 2008, L 93, s. 28), zmienionej rozporządzeniem Komisji (WE) nr 279/2009 z dnia 6 kwietnia 2009 r. (Dz.U. L 93, s. 11) (zwanej dalej „dyrektywą 2005/36”).
- 2 Wniosek ów został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Ordre des architectes a État belge (państwem belgijskim) w przedmiocie przewidzianego w prawie belgijskim zwolnienia z praktyki zawodowej architekta w zakresie dotyczącym obywateli innych państw członkowskich niż Królestwo Belgii.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Dyrektywa 2005/36 uchyliła dyrektywę Rady 85/384/EWG z dnia 10 czerwca 1985 r. w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów poświadczających kwalifikacje zawodowe w dziedzinie architektury, a także środków mających ułatwić rzeczywistą realizację prawa do swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz swobody świadczenia usług (Dz.U. L 223, s. 15).
- 4 Motyw 19 dyrektywy 2005/36 stanowi:
„Swoboda przemieszczania się i wzajemne uznawanie dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji [...] architektów muszą opierać się na ogólnej zasadzie automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie skoordynowanych minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia [...]. Powyższy system należy uzupełnić o szereg przepisów dotyczących ochrony praw nabytych, z których wykwalifikowani specjaliści będą mogli korzystać pod pewnymi warunkami”.
- 5 Artykuł 1 rozpatrywanej dyrektywy, zatytułowany „Cel”, stanowi, co następuje:

„Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady, na podstawie których każde państwo członkowskie, które uzależnia dostęp do zawodu regulowanego lub jego wykonywanie na swoim terytorium od posiadania szczególnych kwalifikacji zawodowych (zwane dalej „przyjmującym państwem członkowskim”), uznaje, dla celów dostępu do tego zawodu i jego wykonywania, kwalifikacje zawodowe uzyskane w innym lub innych państwach członkowskich (zwanym dalej „rodzimy państwem członkowskim”), które umożliwiają posiadaczowi wymienionych kwalifikacji wykonywanie w tych państwach tego samego zawodu”.

6 Artykuł 4 ust. 1 dyrektywy stanowi, co następuje:

„Uznanie kwalifikacji zawodowych przez przyjmujące państwo członkowskie pozwala beneficjentowi na podjęcie w tym państwie członkowskim zawodu, do którego posiada kwalifikacje w rodzimym państwie członkowskim, oraz wykonywanie tego zawodu w przyjmującym państwie członkowskim na tych samych warunkach, jakie obowiązują obywateli przyjmującego państwa członkowskiego”.

7 Artykuł 21 ust. 1 i 5 owej dyrektywy, zatytułowany „Zasada automatycznego uznawania”, stanowi, co następuje:

„1. Każde państwo członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji [...] architekta wyszczególnione [w załączniku V, pkt 5.7.1] spełniające minimalne wymogi w zakresie kształcenia, o których mowa [w art. 46], i nadaje tym dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, na potrzeby podejmowania i prowadzenia działalności zawodowej, taką samą moc na swoim terytorium jak dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, które samo wydaje.

Wymienione dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji muszą być wydane przez właściwe organy w państwach członkowskich i w stosownym przypadku muszą im towarzyszyć świadectwa wyszczególnione [w załączniku V, pkt 5.7.1].

Przepisy akapitu pierwszego i drugiego nie wpływają na prawa nabyte, o których mowa [w szczególności w art. 49].

[...]

5. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji architekta, o którym mowa w załączniku V, pkt 5.7.1, który podlega zgodnie z ust. 1 automatycznemu uznaniu, stanowi dowód odbycia kształcenia, które rozpoczęło się nie wcześniej niż w akademickim roku odniesienia, o którym mowa w tym załączniku”.

8 Artykuł 46 ust. 1 dyrektywy 2005/36, zatytułowany „Kształcenie architektów”, stanowi, co następuje:

„Kształcenie architekta obejmuje co najmniej czteroletnie studia w pełnym wymiarze godzin albo sześć lat studiów na uniwersytecie lub w porównywalnej instytucji oświatowej, z których co najmniej trzy lata prowadzone są w pełnym wymiarze godzin. Kształcenie powinno być zakończone pomyślnym zdaniem egzaminu”.

Kształcenie musi odbywać się na poziomie studiów wyższych, których podstawowym przedmiotem jest architektura i których program w równoważnym stopniu uwzględnia teoretyczne i praktyczne aspekty kształcenia architekta oraz gwarantuje uzyskanie następującej wiedzy i umiejętności:

[...]”.

9 Artykuł 49 owej dyrektywy, zatytułowany „Prawa nabyte architektów”, stanowi, co następuje:

„1. Każde państwo członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji architektów wymienione w załączniku VI wydawane przez pozostałe państwa członkowskie i potwierdzające odbycie kształcenia, które rozpoczęło się nie później niż w roku akademickim określonym w tym załączniku, nawet jeżeli nie spełniają one minimalnych wymogów określonych w art. 46, oraz traktuje takie dokumenty na swoim terytorium w zakresie dotyczącym podejmowania i wykonywania działalności zawodowej architekta tak samo jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji architekta, które samo wydaje.

[...]

2. Bez uszczerbku dla ust. 1 każde państwo członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji określone poniżej i traktuje je na swoim terytorium, w zakresie dotyczącym podejmowania i wykonywania działalności zawodowej architekta, tak samo jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, które samo wydaje: świadectwa wydawane obywatelom państw członkowskich przez państwa członkowskie, w których [...] obowiązywały przepisy regulujące dostęp do zawodu architekta i jego wykonywanie: [...]

[...]

Zaświadczenia określone w akapicie pierwszym potwierdzają, że legitymujące się nimi osoby uzyskały [...] prawo do używania tytułu zawodowego architekta oraz że w świetle powołanych przepisów faktycznie wykonywały przedmiotową działalność przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia”.

Prawo belgijskie

- ¹⁰ Artykuł 1 loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d’architecte (ustawy z dnia 20 lutego 1939 r. o ochronie tytułu i zawodu architekta, *Moniteur belge* z dnia 25 marca 1939 r., s. 1942), zmienionej na mocy loi du 21 novembre 2008 transposant les directives 2005/36/CE et 2006/100/CE et modifiant les lois des 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d’architecte et 26 juin 1963 créant un Ordre des Architectes (ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. dokonującej transpozycji dyrektyw 2005/36/WE i 2006/100/WE oraz zmieniającej ustawę z dnia 20 lutego 1939 r. o ochronie tytułu i zawodu architekta i ustawę z dnia 26 czerwca 1963 r. o utworzeniu izby architektów (*Moniteur belge* z dnia 11 lutego 2009 r., s. 11596) (zwanej dalej ustawą z 20 lutego 1939) stanowi, co następuje:

„§ 1. Tytułem zawodowym architekta może posługiwać się wyłącznie osoba [...], która posiada dyplom potwierdzający, że zdała ona z wynikiem pozytywnym egzaminu wymagane dla uzyskania tego dyplomu.

§ 2. Z zastrzeżeniem § 1 i 4 oraz art. 7 i 12 niniejszej ustawy obywatele Belgii oraz innych państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej lub innego państwa-strony Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym [z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3, zwanego dalej »porozumieniem EOG«)] mogą posługiwać się na terytorium Belgii tytułem architekta, jeżeli posiadają dyplom, zaświadczenie lub inny dokument, o którym mowa w załączniku 1, lit. b) do niniejszej ustawy, zmienionego nowelizacjami opublikowanymi w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, zgodnie z art. 21 ust. 7 akapit drugi [dyrektywy 2005/36]. Owe nowelizacje są publikowane w całości, w formie oficjalnego ogłoszenia w *Moniteur belge*.

§ 2/1. Państwo belgijskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji architektów wymienione w załączniku 2, lit. a) wydawane przez pozostałe państwa członkowskie i potwierdzające odbycie kształcenia, które rozpoczęło się nie później niż w akademickim roku odniesienia określonym w tym załączniku, nawet jeżeli nie spełniają one minimalnych wymogów określonych w załączniku 1, lit. a). Państwo belgijskie nadaje takim dokumentom na swoim terytorium, na potrzeby podejmowania i prowadzenia działalności zawodowej architekta, taką samą moc jak dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji architekta, które samo wydaje.

[...]

§ 2/2. Z zastrzeżeniem paragrafu 2/1 uznaniu podlegają zaświadczenia wydane obywatelom państw członkowskich przez państwa członkowskie, które ustanowiły zasady podejmowania i prowadzenia działalności zawodowej architekta w następujących datach:

[...]

Zaświadczenia określone w akapicie pierwszym potwierdzają, że legitymujące się nimi osoby uzyskały, najpóźniej w dniu określonym odpowiednio powyżej, prawo do używania tytułu zawodowego architekta oraz że w świetle powołanych przepisów faktycznie wykonywały przedmiotową działalność przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia”.

[...]”.

- 11 Artykuł 50 akapit pierwszy loi du 26 juin 1963 créant un Ordre des architectes (ustawy z dnia 26 czerwca 1963 r. o utworzeniu izby architektów, *Moniteur belge* z dnia 5 lipca 1963 r., s. 6945), zmienionej przez loi du 22 décembre 2009 adaptant certaines législations à la directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil relative aux services dans le marché intérieur (ustawę z dnia 22 grudnia 2009 r. dostosowującą szereg przepisów do dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, *Moniteur belge* z dnia 29 grudnia 2009 r., s. 82151) (zwanej dalej „ustawą z dnia 26 czerwca 1963 r.”) stanowi, co następuje:

„Wniosek o wpis na listę członków izby może złożyć wyłącznie osoba, która odbyła dwuletnią praktykę zawodową pod kierunkiem osoby wpisanej na listę od co najmniej dziesięciu lat”.

- 12 Artykuł 52 lit. a) ustawy z dnia 26 czerwca 1963 r. ma następujące brzmienie:

„Zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu królewskim rady izby zwalniają z części lub całości praktyki zawodowej:

a) obywateli państw członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej lub obywateli innych państw stron [porozumienia EOG], którzy świadczą za granicą usługi uznane za równoważne praktyce zawodowej”.

- 13 Artykuł 1 arrêté royal du 23 mars 2011 relatif à la dispense du stage d’architecte (rozporządzenia królewskiego z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie zwolnienia z obowiązku odbywania praktyki zawodowej architekta, *Moniteur Belge* z dnia 11 kwietnia 2011 r., s. 23207, zwanego dalej „rozporządzeniem królewskim z dnia 23 marca 2011 r.”) stanowi, co następuje:

„Rady izby architektów zwalniają z obowiązku odbycia praktyki, o którym mowa w art. 50 ustawy z dnia 26 czerwca 1963 r. powołującej izbę architektów, obywateli państw członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej lub obywateli innych państw stron [porozumienia o EOG], którzy posiadają dyplom, zaświadczenie lub inny dokument, o którym mowa w art. 1 § 2/2 oraz w załączniku 1, lit. b) oraz załączniku 2, lit. a) i b) ustawy z dnia 20 lutego 1939 r. o ochronie tytułu i zawodu architekta.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania do dyplomów, zaświadczeń lub innych dokumentów wydanych przez instytucje belgijskie, o których mowa w załączniku 1, lit. b) oraz załączniku 2, lit. a) powołanej ustawy z dnia 20 lutego 1939 r.”.

Postępowanie przed sądem odsyłającym i pytanie prejudycjalne

- 14 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym został złożony w ramach postępowania w przedmiocie skargi o stwierdzenie nieważności rozporządzenia królewskiego z dnia 23 marca 2011 r. wniesionej w dniu 25 maja 2011 r. przez Ordre des architectes do Conseil d’État.

- 15 Na poparcie owej skargi Ordre des architectes powołało naruszenie art. 50 i art. 52 lit. a) ustawy z dnia 26 czerwca 1963 r. Wskazane rozporządzenie królewskie przewiduje bowiem zwolnienie z obowiązku odbycia praktyki zawodowej obywateli państw członkowskich EOG lub obywateli państw członkowskich EWG innych niż Królestwo Belgii, którzy posiadają dyplom, zaświadczenie lub inny dokument, o którym mowa w art. 1 § 2/2 i w załączniku 1, lit. b) oraz załączniku 2, lit. a) i b) ustawy z dnia 20 lutego 1939 r. Jednakże rozporządzenie to nie uzależnia tego zwolnienia od poszanowania warunków, które umożliwiałyby weryfikację, czy wskazani obywatele świadczyli za granicą usługi uznane za równoważne praktyce zawodowej. Owo rozporządzenie przewiduje tym samym ogólny mechanizm zwolnienia z praktyki zawodowej w odniesieniu do wymienionych w nim kwalifikacji, przy czym zwolnienie to nie jest uzależnione od tego, czy państwo członkowskie pochodzenia otwiera dostęp do zawodu architekta osobie legitymującej się tymi kwalifikacjami. Ponadto załączniki V i VI do dyrektywy 2005/36 nie zostały w sposób prawidłowy transponowane w prawie belgijskim, a mianowicie w załączniku 1, lit. b) i załączniku 2, lit. a) ustawy z dnia 20 lutego 1939 r. W konsekwencji osoby posiadające dyplom architekta, lecz nieposiadające dodatkowego zaświadczenia umożliwiającego im dostęp do zawodu architekta w ich państwie członkowskim pochodzenia, mogą uzyskać ten dostęp w Belgii, przy czym Ordre des architectes nie może nałożyć na nich obowiązku odbycia praktyki zawodowej, ponieważ rozporządzenie królewskie z dnia 23 marca 2011 r. przewiduje zwolnienie z tego obowiązku.
- 16 Sąd odsyłający wskazał w tym względzie, że odesłanie dokonane przez rozporządzenie królewskie z dnia 23 marca 2011 r. do dokumentów wymienionych w załącznikach 1 lit. b) oraz 2 lit. a) ustawy z dnia 20 lutego 1939 r. nie gwarantuje minimalnego doświadczenia zawodowego, ponieważ załączniki te wyszczególniają dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, nie przewidując jednak wymogu dołączenia do nich zaświadczenia dokumentującego faktyczne wykonywanie działalności architekta. Sąd ten wnioskuje na podstawie powyższego, że z owego rozporządzenia królewskiego nie wynika, by osoby legitymujące się określonymi w nim dokumentami korzystały ze zwolnienia z obowiązku odbycia praktyki zawodowej wyłącznie wówczas, gdy są w pełni wykwalifikowanymi specjalistami. W związku z powyższym wedle sądu odsyłającego rozporządzenie królewskie narusza art. 52 akapit pierwszy ustawy z dnia 26 czerwca 1963 r., umożliwiający udzielenie takiego zwolnienia wyłącznie objętym tą ustawą osobom, które świadczyły za granicą usługi uznane za równoważne praktyce zawodowej, a samo posiadanie dyplomu nie jest wystarczające, aby tę okoliczność wykazać. Należy jednakże zbadać zgodność art. 52 akapit pierwszy ustawy z dnia 26 czerwca 1963 r. z art. 21 ust. 1 i art. 49 dyrektywy 2005/36.
- 17 W tych okolicznościach Conseil d'État postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy wykładni art. 21 i 49 [dyrektywy 2005/36/WE], które nakładają na każde państwo członkowskie obowiązek uznawania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji, na potrzeby podejmowania i prowadzenia działalności zawodowej, poprzez nadanie im takiej samej mocy na jego terytorium jak dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, które to państwo samo wydaje, należy dokonywać w taki sposób, że zakazują one, aby państwo, na potrzeby wpisu na listę członków izby architektów, wprowadziło względem osób legitymujących się dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji architekta określonym w art. 46 tej dyrektywy albo dokumentem określonym w jej art. 49 ust. 1 obowiązek spełnienia dodatkowego warunku odbycia praktyki zawodowej lub posiadania doświadczenia zawodowego równoważnego z tym, które jest wymagane od osób legitymujących się dyplomami architekta wydawanymi na jego terytorium, po uzyskaniu tych dyplomów?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 18 Poprzez pytanie prejudycjalne sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 21 i 49 dyrektywy 2005/36 w wersji mającej zastosowanie do postępowania głównego należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one temu, by przyjmujące państwo członkowskie wymagało od osoby posiadającej kwalifikacje zawodowe uzyskane w państwie członkowskim pochodzenia odbycia praktyki zawodowej lub wykazania, że posiada równoważne doświadczenie zawodowe dla celów uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu architekta.
- 19 Należy przypomnieć, że wskazana dyrektywa przewiduje wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych w zakresie dotyczącym dostępu do pewnej liczby zawodów regulowanych. Podstawowym celem wzajemnego uznawania jest, jak wynika z art. 1 i art. 4 ust. 1 wskazanej dyrektywy, umożliwienie posiadaczowi kwalifikacji zawodowych uprawniających do wykonywania zawodu regulowanego w państwie członkowskim pochodzenia podjęcia w przyjmującym państwie członkowskim tego samego zawodu co zawód, w którym posiada on kwalifikacje w państwie członkowskim pochodzenia, i do wykonywania owego zawodu w państwie przyjmującym na takich samych warunkach jak jego obywatele.
- 20 W zakresie dotyczącym w szczególności zawodu architekta wskazana dyrektywa przewiduje, jak wynika z jej motywu 19, system automatycznego uznawania kwalifikacji, oparty na skoordynowanych minimalnych wymogach w zakresie wykształcenia.
- 21 Zgodnie z orzecnictwem dotyczącym dyrektywy 85/384, uchylonej na mocy dyrektywy 2005/36, tego rodzaju system automatycznego uznawania kwalifikacji sprzeciwia się temu, by przyjmujące państwo członkowskie uzależniało uznanie tytułów zawodowych odpowiadających warunkom kwalifikacji przewidzianym przez przepisy Unii od dodatkowych wymogów (zob. podobnie wyrok Komisja/Portugalia, C-43/06, EU:C:2007:300, pkt 27, 28; wyrok Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia i in., C-111/12, EU:C:2013:100, pkt 43, 44).
- 22 Stwierdzenie to ma również zastosowanie do dyrektywy 2005/36. W tym względzie należy, po pierwsze, wskazać, że brzmienie tej dyrektywy jest jednoznaczne. Co się tyczy dostępu do zawodu architekta, art. 21 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy przewiduje, że państwa członkowskie uznają dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wskazane w załączniku V, pkt 5.7.1. owej dyrektywy, nadając im, w zakresie dotyczącym dostępu do zawodu architekta, taką samą moc jak dokumentom, które same wydają. Zgodnie z art. 21 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2005/36 dokumenty te powinny zostać wydane przez właściwe organy i w stosownym przypadku muszą im towarzyszyć dodatkowe świadectwa. Załącznik V, pkt 5.7.1 owej dyrektywy wyszczególnia dla każdego państwa członkowskiego dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, podmioty upoważnione do ich wydania i dodatkowe zaświadczenia umożliwiające uzyskanie dostępu do zawodu architekta. Owe dokumenty i zaświadczenia są zgodne z minimalnymi wymogami w zakresie wykształcenia architekta określonymi w art. 46 wskazanej dyrektywy.
- 23 Dla art. 21 ust. 1 dyrektywy 2005/36 uzupełnienie stanowi art. 49 tej dyrektywy. Z art. 49 ust. 1 dyrektywy 2005/36 wynika, że państwa członkowskie uznają dokumenty wskazane w załączniku VI tej dyrektywy, wydane po odbyciu kształcenia, które rozpoczęło się nie później niż w roku akademickim odniesienia określonym w tym załączniku, nawet jeżeli nie spełniają one minimalnych wymogów określonych w art. 46 owej dyrektywy. W zakresie dotyczącym dostępu do zawodu architekta państwa członkowskie są zobowiązane do nadania tym dokumentom takiej samej mocy jak dokumentom, które same wydają.
- 24 Z powyższego wynika, że system automatycznego uznawania kwalifikacji zawodowych przewidziany w zakresie dotyczącym zawodu architekta w art. 21, 46 i 49 dyrektywy 2005/36 nie pozostawia państwom członkowskim jakiegokolwiek zakresu uznania. A zatem jeżeli obywatel państwa członkowskiego legitymuje się jednym z dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji oraz

dotkowymi zaświadczeniami wskazanymi w pkt 5.7.1 załącznika V lub w załączniku VI do owej dyrektywy, powinien on mieć możliwość wykonywania zawodu architekta w innym państwie członkowskim, a państwo to nie może nałożyć na niego obowiązku uzyskania lub wykazania uzyskania dodatkowych kwalifikacji zawodowych.

- 25 Po drugie, wykluczenie wszelkich dodatkowych wymogów wynikające z pkt 21 niniejszego wyroku jest nakazane ponadto również z tego względu, że w zakresie dotyczącym wskazanej dyrektywy wzmacnia ona względem dyrektywy 85/384 automatyczny charakter uznania dokumentów poświadczających kwalifikacje zawodowe w odniesieniu do zawodu architekta. Dyrektywa 85/384 przewiduje w art. 23 ust. 1, że państwo członkowskie może nałożyć na posiadaczy dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji wydanych przez inne państwo członkowskie obowiązek spełnienia dodatkowych warunków praktyki zawodowej, nawet wówczas, gdy dokumenty te były objęte wzajemnym uznaniem. Dyrektywa 2005/36 uchyliła tę możliwość, nie dokonując co do zasady zmiany przepisów dotyczących wzajemnego uznawania, które stanowiły przedmiot orzecznictwa przytoczonego w pkt 21 niniejszego wyroku.
- 26 Należy jednakże wskazać, że o ile zasady mające zastosowanie w ramach systemu wzajemnego automatycznego uznawania kwalifikacji zawodowych architekta przewidziane w dyrektywie 2005/36 zostały zawarte w art. 21, 46 i 49 tej dyrektywy, o tyle wykonanie owego systemu opiera się, jak wynika z pkt 22 i 23 niniejszego wyroku, na treści załączników V i VI do owej dyrektywy. Dobre funkcjonowanie systemu wzajemnego automatycznego uznawania przewidzianego w dyrektywie 2005/36 wymaga więc, aby państwa członkowskie dokonały prawidłowej transpozycji nie tylko art. 21, 46 i 49 owej dyrektywy, lecz również jej załączników V i VI.
- 27 Mając na uwadze powyższe rozważania, na przedłożone pytanie należy udzielić odpowiedzi, że art. 21 i 49 dyrektywy 2005/36 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one temu, by przyjmujące państwo członkowskie dla celów uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu architekta wymagało od osoby posiadającej kwalifikacje zawodowe uzyskane w państwie członkowskim pochodzenia i wskazane w załączniku V, pkt 5.7.1 lub załączniku VI do owej dyrektywy odbycia praktyki zawodowej lub wykazania, że posiada równoważne doświadczenie zawodowe.

W przedmiocie kosztów

- 28 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziewiąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuły 21 i 49 dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, zmienionej rozporządzeniem Komisji (WE) nr 279/2009 z dnia 6 kwietnia 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one temu, by przyjmujące państwo członkowskie dla celów uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu architekta wymagało od osoby posiadającej kwalifikacje zawodowe uzyskane w państwie członkowskim pochodzenia i wskazane w załączniku V, pkt 5.7.1 lub załączniku VI owej dyrektywy odbycia praktyki zawodowej lub wykazania, że posiada równoważne doświadczenie zawodowe.

Podpisy